

POLETNI POGOVORI O NAŠI PRIHODNOSTI v organizaciji slovenskega krila ecocivilizacije pod taktirko Sonje Klopčič

Tretja tema (24.8.2021):

SISTEMSKI ODNOSI Z VIDIKA POSAMEZNIKA

Na tokratnem poletnem pogovoru smo osvetlili sistemske odnose z vidika posameznika. Uvod je podala Nina Langerholc Čebokli z besedami:

“ SKUPAJ LAHKO VIDIMO VEČ, lahko kreiramo boljše rešitve, seveda z določeno zrelo zavestjo družbe.”

Skupaj vidimo več

Sistemski pogled, pristop in razumevanje
na nivoju posameznika

Odprla je vprašanje:

Kako gledati in delovati sistemsko kot človek in katere veščine potrebujemo, da lahko družba postane bolj sistemska?

V nadaljevanju nam je predstavila piramido sistemskega razmišljanja s prisposoblo potovanja po ledeni gori v 4.nivojih:

1. Prvi, vidni nivo predstavlja: DOGODEK – neki posamezni dogodki in naše reagiranje na dogodke. Sprašujemo se, kaj se je zgodilo?

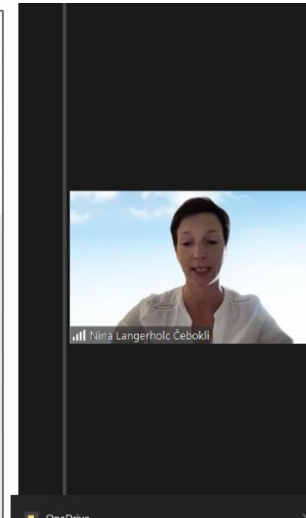
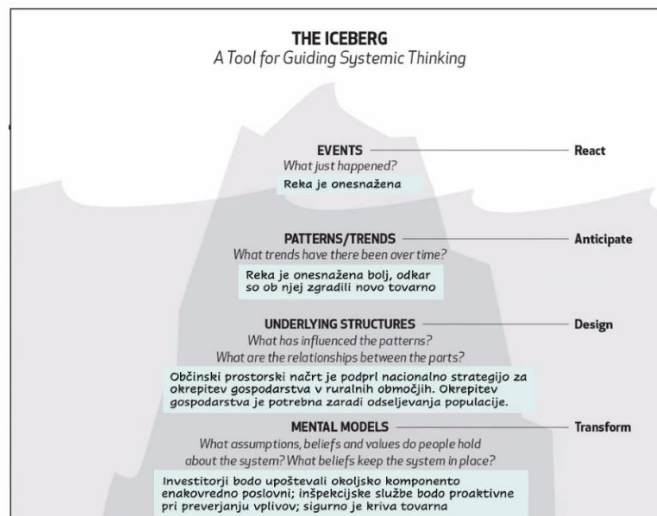
2. Drugi nivo se že osredotoča na VZORCE/TRENDE; gre za predvidevanje, kakšni vzorci se pojavljajo pri nekem vedenju in razmišljanju skozi čas. Naš razmislek se osredotoči na to, kaj vse je vplivalo na dogodek?

Na teh dveh nivojih posamezniki delujemo zelo pogosto. Dnevno reagiramo na nivojih dogodkov in vzorcev, medtem ko sta tretji in četrti nivo v praksi manj pogosta, sta pa nujno potrebna po pogostejšem delovanju.

3. Tretji nivo tako predstavlja MANJ OPAZNE STRUKTURE. Na tem nivoju je ključno vprašanje, kaj je vplivalo na ta vzorec, ki se je pojavil? Kakšno je razmerje med posamezni delci? Tu lahko preoblikujemo določeno situacijo ali najdemo rešitev na bolj trajnostni način.

4. Četrti nivo pa predstavljajo naša PREPRIČANJA na svet in vrednote posameznika in samo na tem nivoju je možna transformacija oseb/družbe/sektorjev. Te predpostavke usmerjajo zavedanja sveta in naše reagiranje na nivoju dogodkov.

Vse predstavljene nivoje nam je nato Nina orisala tudi na primeru iz narave (onesnažena reka) in sicer:

1.) Nivo DOGODEK: Kaj se je zgodilo?

“Reka je onesnažena”

2.) Nivo VZOREC: Kateri vzorec se pojavlja skozi čas? (dodamo dinamiko skozi čas)

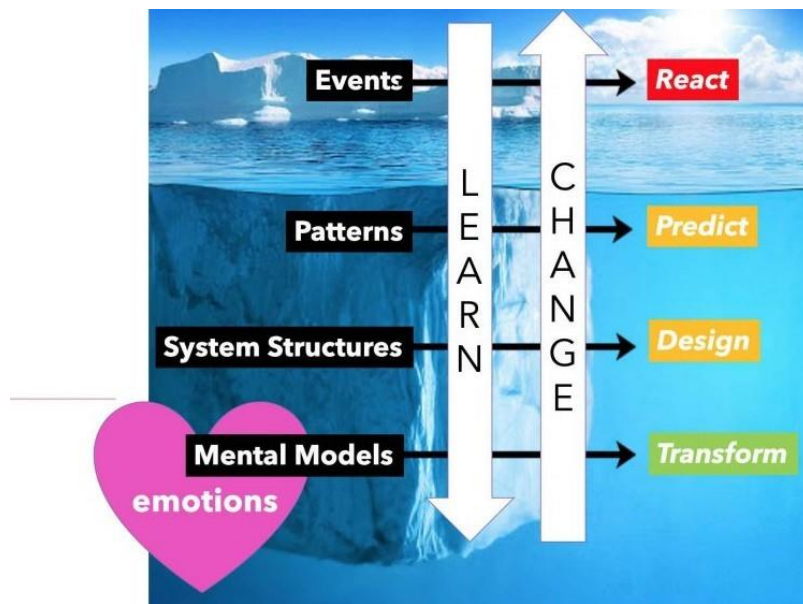
“Reka je onesnažena bolj, odkar so ob njej zgradili tovarno.”

3.) Nivo MANJ OPAZNE STRUKTURE: Kaj je vplivalo na vzorec? (povezave med elementi)

“Občinski prostorski načrt je podprl nacionalno strategijo za okrepitev gospodarstva v ruralnih območjih”

4.) Nivo MENTALNIH PREPRIČANJ: Katera prepričanja, vrednote imajo ljudje o tem sistemu?

“Investitorji bodo upoštevali okoljsko komponento enakovredno poslovni; inšpekcijske službe bodo proaktivne pri preverjanju vplivov; sigurno je kriva tovarna

Zakaj prikaz te piramide?

Ker je ključno na nivoju posameznika, da se zavedamo:

- kaj je dogodek
- kaj je vzorec
- kako je vse povezano skozi čas in kakšno je naše zavedanje sveta.

**Na nivoju
posameznika**
...

... razmišljanje posameznika je vedno parcialno in vedno nepopolno ... pa vendar smo pogosto tako trdno prepričani v svojo presojo.

Psiholog in Nobelov nagrajenec Daniel Kahneman (judgment and decision-making under uncertainty) v svojih delih ugotavlja, da je do 90% presoj napačnih ali nepopolnih, ker bazirajo na predpostavkah posameznika

Razmišljanje posameznika je vedno parcialno in nepopolno – ker vedno izhajamo iz sebe.

Delujemo z določenimi informacijami in jih zaznamo samo toliko, kot jih sprejme naš tkim. "okvirček", v katerem delujemo. Tako je naša resnica omejena in posledično je 90% naših presoj napačnih ali nepopolnih, kar je ugotovil tudi nobelov nagrajenec Daniel Kahneman.

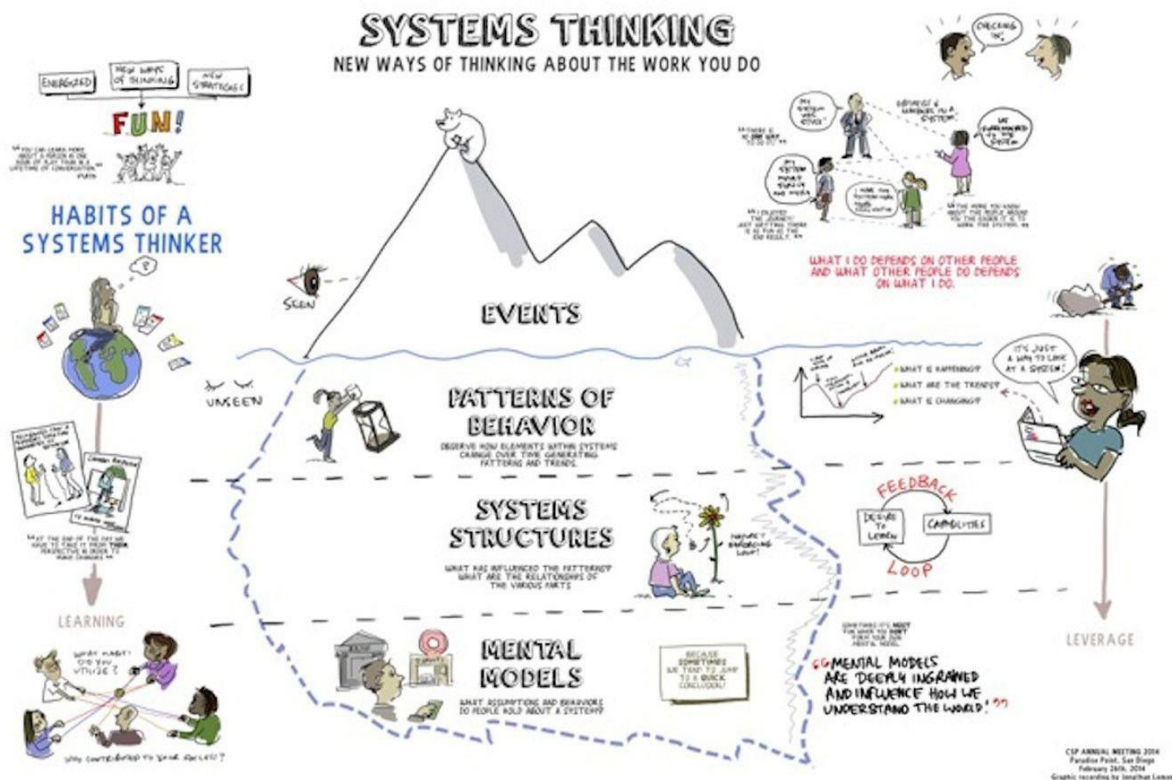
Sonja nas je ob tem opomnila, da moramo **biti odprti do kolektivnega povezovanja in se zavedati vsepovezanosti in vseodvisnosti**. Potrebno je širiti horizont, da se omenjenih 90 % napačnih pogledov na svet zniža. Potrebno je zavedanje, kako naše odločitve vplivajo na druge, v odnosu do sebe, družbe, planeta.

👉 **Nato nam je Nina osvetlila POSLEDICE LINEARNEGA RAZMIŠLJANJA:**

- Če bo x, bo y -> ne drži.
- Sprejemanje kratkoročnih in hitrih odločitev z negativnimi posledicami z zamudo (izziv prihodnosti: klimatske spremembe)
- Gojenje konfliktov in nerazumevanja (nezrelost in nerazumevanje posledice samo pogloblja)
- Premajhno zavedanje o bogastvu različnosti (vseh pogledov na svet)
- Neuspešno reševanje problemov družbe – trenutni način fragmentalnega in linearnega vzorčno-posledičnega razmišljanja je osnovni problem naše omejene sposobnosti reševanja trenutnih družbenih problemov

👉 **Nadaljevali smo z vprašanjem:**

Kaj sploh pomeni SISTEMSKO RAZMIŠLJANJE ?

Osvetlili smo pomembnost:

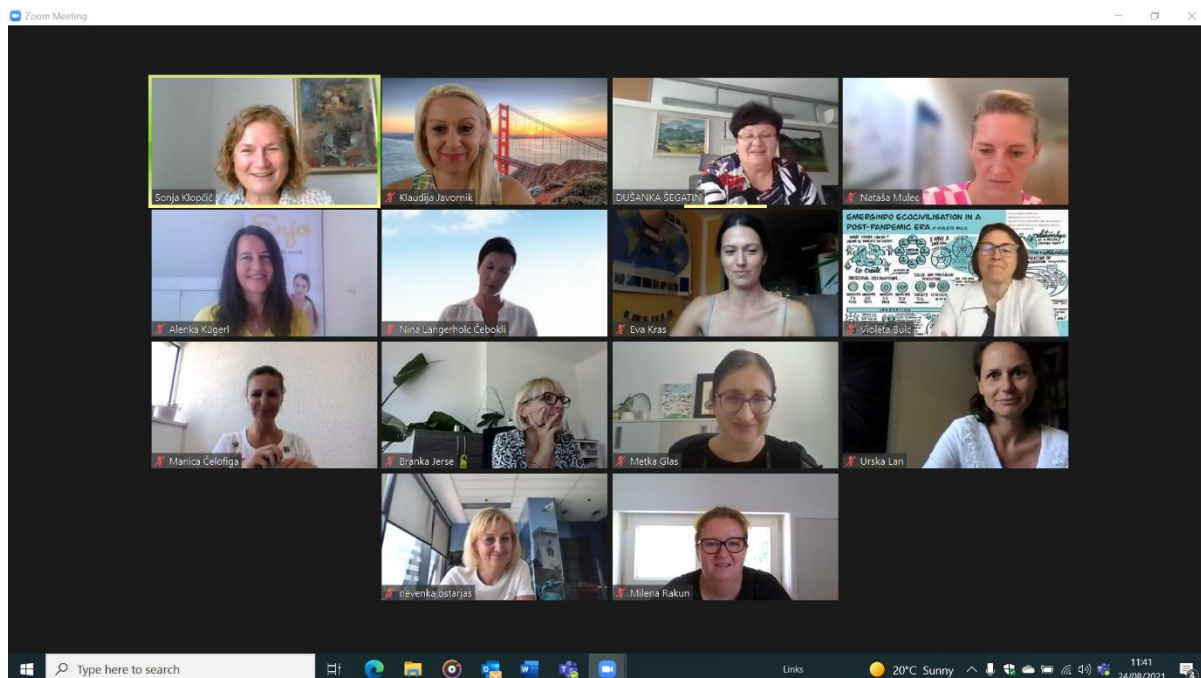
- Videnja širše slike in iz različnih nivojev. Videnje sebe v času in prostoru in da smo hkrati sposobni nivo tudi prilagajat.
- Gledanja iz različnih vidikov kot opazovalec.
- Prepoznavanja povezav in medsebojnih vplivov skozi čas.
- Razumevanja svojih mentalnih vzorcev in (omejočih) predpostavk ter pripravljenosti jih dati tudi pod vprašaj.

👉 Da bi dodatno razburkali naše misli, nas je Nina povabila v virtualne sobe z naslednjimi vprašanji:

? Kakšna je **povezava** med sistemskim razmišljanjem in zavestjo?

? Kaj potrebujemo za bolj razvite **veščine** sistemaškega razmišljanja v družbi? Kako lahko naredimo napredek na tem področju?

? Ali je narediti “korak nazaj v osebni interesu zdaj za doseg skupnega napredka kasneje” – naivno ali zrela? Kakšne so **ovire in priložnosti za sistemsko družbo prihodnosti?**

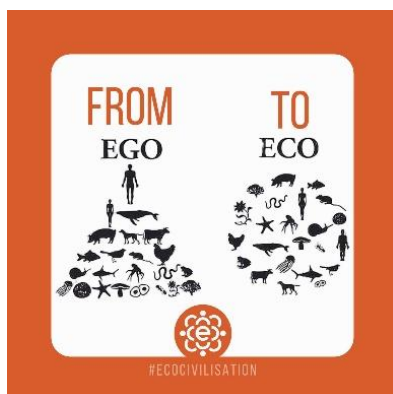
Vsaka skupina se je vprašanj lotila na svoj način z različnih zornih kotov - skupaj pa smo prišli do naslednjih UVIDOV, ki so iskri naš nadaljni dialog:

💡 **Zavest je objektivna širina našega uma** – ki okvirja, kar lahko doumemo, razumemo, delamo in znamo; medtem ko je sistemsko razmišljanje model – miselni vozeč zakopan v globino in potrebuje svoj čas, da ga razvijemo v celoto. Predstavlja občutek za celoto in razmišljanje v skupno dobro. Gre za premikanje zavesti od JAZ in kako daleč se lahko razširi zavest na MI. To je proces, v katerem se trenutno nahajamo. Proces, kako iz individualne v skupinsko zavest. Prihaja do bitke med linearnim in sistemskim razmišljanjem.

Sonja je dodala, da nas ta proces kot družbo zelo čaka, nagovarja in vseskozi iziva.

Rešitve, ki jih potrebujemo nikakor ne moremo narediti na individualnem nivoju, lahko se zgodijo le na kolektivnem nivoju.

💡 **Najbolj nas pri sistemskem razmišljanju ovira predvsem ego** (imeti prav, biti glavni).

Potrebno je narediti korak od ega do "eco", da smo skupnost in da gledamo, kaj je dobro za skupnost. Ljudje (nekateri posamezniki) se že prebujajo in so začeli delovati drugače. Manjka način, kako se naučiti drugače razmišljati.

Potrebno je začeti sistemske pristope uvajati že v vrtcih, šolah kot korak k drugačnemu razmišljanju, ki nas lahko popelje v boljšo prihodnost. Pomembno je pogledati, kaj je dobro za skupnost in kako razvijati te veščine, da se poslušamo, razumemo in gradimo skupaj boljši svet.

💡 **Zavedanje in pripravljenost, da nisem samo jaz tisti, ki imam svoje mnenje in želje.**

Potreba po distanciranju mnogih impulzov iz okolice. Samo odmik od tega nam pomaga, da lahko dobimo pogled na širšo sliko. **To je moč in tudi veščina vsakega posameznika.** Pomemben je tudi proces stalnega učenja, kar pomeni biti odprt in krepiti svoje zavesti z učenjem in rastjo, sprejemanjem informacij za kolektivno dobro.

Sonja je dodala, da je **potrebno tudi razumeti, od kje prihajajo drugi?** Potovanje po ledeni gori, pomeni potovanje iz uma v srce, v občutke in voljo. Zagotovo nekaj, kar se moramo priučiti.

💡 Najprej moraš imeti zavedanje o tem, da so nivoji zavesti različni in da imajo tudi ljudje, ki nas obdajajo, različna zavedanja, potrebe. Mora biti prisotno zavedanje ven iz ega – in šele nato lahko **začnemo delati integracijo od analitskega dela do dela, kaj čutimo** (od uma do srca). Da imamo voljo, da nekaj naredimo z vsemi, ki so vključeni.

“ Ko uspemo čim širše vidit sebe, lažje gremo k zavedanju k sistemskemu razmišljanju družbe in višjem nivoju zavesti.”

Sonja je citirala Wittgensteina: " Meje mojega jezika so meje mojega srca " in vzpodbudila vprašanje:

Kje so meje mojega razmišljanja? Kako bomo razširili meje razmišljanja?

💡 **Da se odmaknemo od linearanega razmišljanja, nas v pravo smer lahko vodi naša intuicija.** Z njo lahko presekamo ozkost v razmišljanju v trenutku, v katerem smo. Pomemben je odklon od linearanega razmišljanja (samo sami se sposobni premakniti od tega) in stalno razmišljanje, kaj je tisto, kar lahko vsak posameznik prispeva k celoti, da je v najvišje dobro celote.

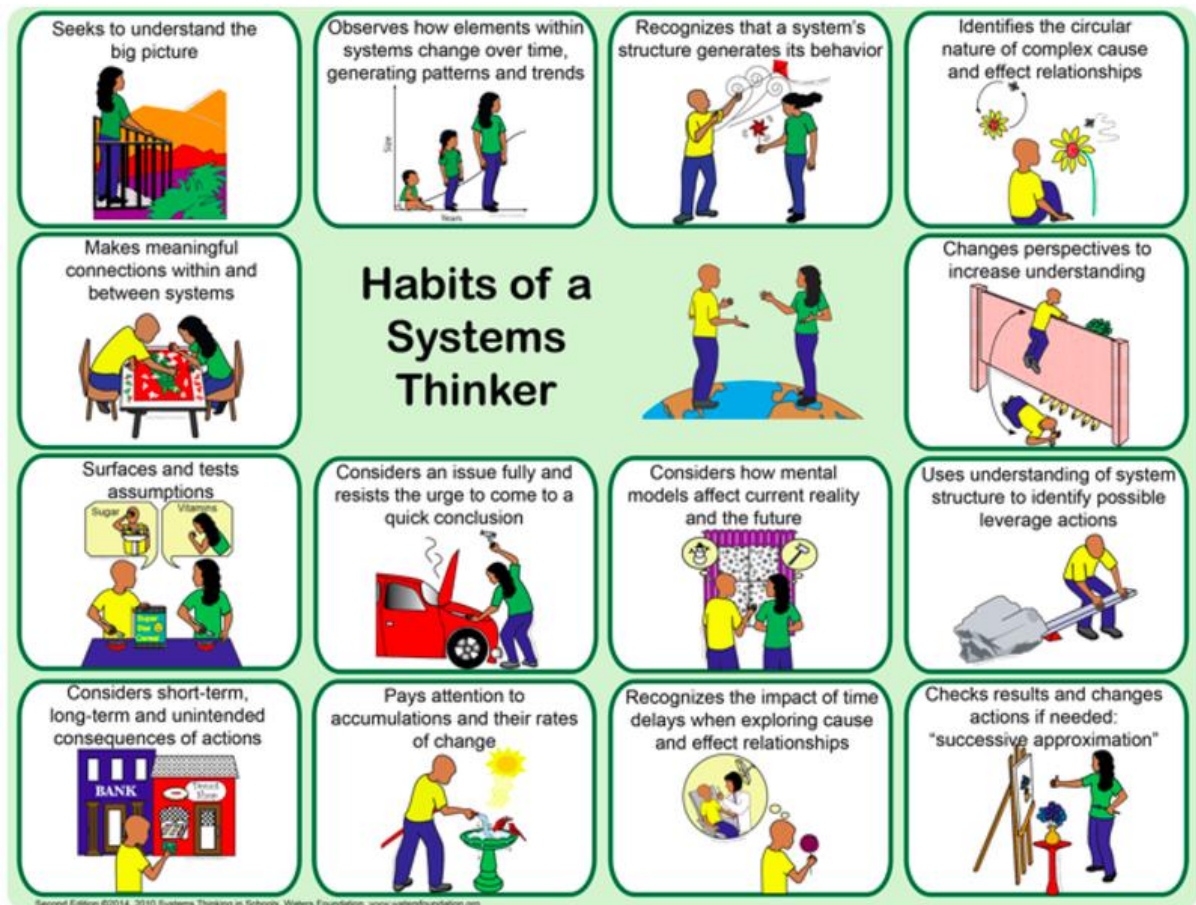
Odprlo se je vprašanje:

Kako razvijati veščine sistemskega razmišljanja, kako se "stara šola analitičnega in logičnega razmišljanja " lahko nauči sistemskega razmišljanja?

Eva nas je ob tem spomnila in povabila na **pogled iz vesolja, slike enosti, kjer ni mej.** Smo sami nekje (zelo majhni) in skupaj. Pri takšnem pogledu iz velike oddaljenosti možgani lahko dobijo konkretno sliko. Drugi načini pa so, da se čimveč pogovarjamo, povezujemo in smo v stiku z različnimi ljudmi; da imamo toleranco tudi do tistega, kar nas razjezi in da se držimo sistemskega razmišljanja v vseh pogledih, tudi kadar se ne počutimo dobro.

Sonja je ob tem uvidu dodala: da vsi astronauti, ki so videli zemljo iz drugega zornega kota pravijo, da se izjemno spremeni način razmišljanja, ko enkrat gledaš na Zemljo, malo modro piko, iz vesolja. Vsekakor bi se tega pogleda morali sami večkrat posluževati.

Violeta je za zaključek dodala, **da je sposobnost prehoda iz linearanega v sistemsko razmišljanje verjetno tudi povezana z razvojem 6 ravni človeškega razvoja:** fizični, intelektualni, emocionalni, duhovni, energijski, socialni. Bolj so te ravni uravnotežene, večji sistemski domet imamo. Samo vključitev intelekta ne daje odgovorov na kompleksna vprašanja. **Intuiciji moramo dovoliti prosti pretok s povezavo na kolektivno zavest. Srčna vibracija je tista, ki zna presojeti, kaj je prav in kaj narobe.** To je kvantna povezava s celotnim sistemom. Ne smemo pa pozabiti tudi na razvijanje energetskega nivoja, kar pomeni, da imamo sposobnost izvedbe neke ideje.

Prehod v sistemsko razmišljanje je torej mogoč tako, da poskrbimo zase z uvidi širše družbe, z razumevanjem pripadnosti in da poskrbimo, da se slišimo, da vključimo in presežemo nekaj v družbeno dobro!

Potrebno je zavestno razmišljati celostno.

To je bil več kot odličen uvod v naslednjo temo, ko se bomo pogovarjali o sistemskih odnosih z vidika družbe.

Zapisala: Klaudija Javornik